

Radiohjälpens huvudkriterier för partnerskap och projekt (internationell verksamhet)

Radiohjälpens insamlande arbete påbörjades 1939 och präglades länge av ett tydligt humanitärt fokus. En återgång till detta har gradvis skett de senaste åren tillsammans med en kombination av tematisk och geografisk fokusering.

Radiohjälpen är fast förankrad i svensk public service och delar samma värderingar som programbolagen. All Radiohjälpens verksamhet måste därför bota i värnandet av ett demokratiskt statsskick, mänskliga rättigheter och alla människors lika värde. Radiohjälpen kan aldrig bevilja partnerskap till organisationer som inte respekterar grundläggande demokratiska värderingar. Kraven på alla människors lika värde och opartiskhet gäller oinskränkt.

Ledordet ska vara utsatthet och att arbeta med de mest utsatta. Radiohjälpens stöd kan aldrig vara individbaserat och riktas till individer som väljs ut på annat sätt än genom rena behovsanalyser.

Organisationer som har till uppdrag att stödja en viss etnisk, religiös, politisk eller annan avgränsad grupp kan inte söka medel från Radiohjälpen då behovsbedömningen i sådana fall föregås av ett målgruppsurval på andra grunder. Målgruppen för den verksamhet som Radiohjälpen finansieras är alltid människor, vilket innebär att projekt till förmån för natur och djur ej kan komma ifråga.

För att kunna bli beviljad partnerskap kräver Radiohjälpen att

1. Den sökande organisationen är en svensk civilsamhällesorganisation eller svensk stiftelse som har bedrivit aktiv verksamhet till förmån för internationellt biståndsarbete i minst två års tid,
2. Den sökande organisationen måste kunna visa hur den är förankrad i den svenska folkrörelsen och hur den bidrar till att informera allmänheten om biståndsfrågor (i enlighet med Radiohjälpens stadgar och Radiohjälpens kommunikativa uppdrag),
3. Organisationens innehar 90 konto,
4. Organisationens inte spenderar mer än 25 % av intäkterna på administration och insamling (enligt Svensk Insamlingskontrollens definitioner),
5. Organisationens ändamålskostnader (definition enligt Svensk Insamlingskontroll) för internationell biståndsverksamhet överstiger 2 miljoner kronor de senaste tre åren per år,
6. Organisationens uppvisar ett tydligt inflytande över de program som finansieras och inte bara utgör en vidareförmedlare av medel för utvecklingssamarbete och att organisationens påvisar på vilket sätt de är delaktiga i och har ett avgörande inflytande över verksamheten i fält,
7. Organisationens har dokumenterad biståndskompetens i Sverige för att handlägga internationella projekt,
8. Organisationens har närvaro i de länder de ämnar söka pengar för – antingen egen närvaro eller genom avtalsreglerad representation från systerorganisationer eller nätverk,
9. Organisationens har ett väl fungerande system för intern styrning och kontroll,
10. Organisationens har väl fungerande och dokumenterade system för bedömning av implementerande partners i efterföljande led,
11. Organisationens visar hur den säkerställer långsiktighet och hållbarhet.

Dessutom ställer Radiohjälpen särskilda krav på de organisationer som ämnar söka medel för humanitär verksamhet

1. Organisationen har dokumenterad erfarenhet av humanitärt arbete sedan tidigare,
2. Ansökande och implementerande organisationer visar hur de ingår i internationell samordningen av humanitära insatser,
3. Ansökande och implementerande organisationer visar hur de följer de internationella humanitära principerna och har undertecknat NGO Code of Conduct.

Radiohjälpen beviljar inte partnerskap till

1. Organisationer vars huvudsakliga arbete går ut på att stödja barnhem och/eller verksamhet som går att likställa med barnhem,
2. Fadderverksamhet. Organisationer som bedriver individuell fadderverksamhet eller förmedlar adoptioner måste visa på hur de särskiljer denna verksamhet för att separera den från den internationella biståndsverksamheten,
3. Organisationer vars huvudsakliga arbete utgår från andra kriterier än de som är rättighets (utvecklingssamarbete) - och behovsbaserade (humanitärt arbete),
4. Organisationer som till stor del finansierar verksamhet som bedrivs av andra svenska partners.

Övrigt

Organisationer som har ett uppdrag att företräda vissa intressen utanför biståndsarbetet, t ex religiöst eller politiskt baserade organisationer, måste visa hur de separerar den verksamheten från biståndsverksamhet.

Organisationer med ändamålskostnader på mellan två och tio miljoner kronor per år för internationell biståndsverksamhet kan erhålla motsvarande maximalt 20 procent av detta belopp från Radiohjälpen. Organisationer med ändamålskostnader på över tio miljoner kronor per år kan erhålla motsvarande maximalt tio procent av detta belopp från Radiohjälpen.

Efter att partnerskap beviljats kan organisationen ansöka om ett första projektstöd på maximalt en miljon kronor, om inte annat överenskommits med Radiohjälpen. Partnerskap beviljas i allmänhet för en period om fem år.

Organisationer kan ej ansöka om projektmedel från Radiohjälpen för att bekosta den svenska organisationens omkostnader, så som personal och kontor, i Sverige. Organisationer kan inte heller ansöka om partnerskap om organisationen i fråga inte har möjlighet att ansöka om projektverksamhet som finansieras av andra medel, utöver Radiohjälpens bidrag. Denna övriga finansiering kan vara andra givare eller egen insamlade medel.

Förutom ovannämnda partnerskapskriterier är det ett villkor att partnerskapsorganisationen uppfyller Radiohjälpens projektkriterier, se bilaga.

Reviderad 2020-02-07

Bilaga: Projektkriterier

Radiohjälpens huvudkriterier för projekt (internationell verksamhet)

Generella projektkriterier

Radiohjälpens insamlade arbete påbörjades 1939 och präglas av ett tydligt humanitärt fokus. Radiohjälpen är fast förankrad i svensk public service och delar samma värderingar som programbolagen. All verksamhet som Radiohjälpen finansierar måste därför botten i värdandet av ett demokratiskt statsskick, mänskliga rättigheter och alla människors lika värde.

För att kunna söka medel från Radiohjälpen måste organisationen först ha beviljats partnerskap. Detta erhålls efter att organisationen gjort en formell ansökan i enlighet med de krav som finns specificerade i partnerskapsansökan, som i sin tur godkänts av Radiohjälpen. Efter att partnerskap beviljats kan organisationen ansöka om ett första projektstöd på maximalt 1 000 000 kronor. Partnerskap beviljas i allmänhet för en period om fem år.

Det utvecklingssamarbete som finansieras skall alltid vara rättighetsbaserat och det humanitära arbetet som finansieras skall vara behovsbaserat. Ledordet ska vara utsatthet och att arbeta med de mest utsatta. Detta gäller såväl de mest utsatta samhällena som individerna – Radiohjälpens stöd kan därmed aldrig vara individbaserat och riktas till individer som väljs ut på annat sätt än genom rena behovsanalyser.

Radiohjälpen kan aldrig ge stöd till verksamhet som inte respekterar grundläggande demokratiska värderingar. Organisationer som har till uppdrag att stödja en viss etnisk, religiös, politisk eller annan avgränsad grupp kan inte söka medel från Radiohjälpen då behovsbedömningen i sådana fall föregås av ett målgruppsurval på andra grunder. Likaledes arbetar Radiohjälpen för människor och detta innebär att projekt till förmån för natur och djur endast kan komma ifråga när den huvudsakliga målgruppen är människor. Projekt som stödjer barnhem, verksamhet som går att likställa med barnhem, institutioner för barn och ungdomar och fadderverksamhet kan inte finansieras av medel från Radiohjälpen. Projekten ska syfta till att stärka samhällen eller utsatta grupper, inte enskilda individer. Radiohjälpen kan därför inte heller ge stöd till stipendieverksamhet. Organisationer som bedriver individuell fadderverksamhet eller förmedlar adoptioner måste visa på hur de skapat absolut vattentäta system för att separera denna verksamhet från den internationella biståndsverksamheten. Detta gäller även organisationer som har ett uppdrag att företräda vissa intressen utanför biståndsarbetet, t ex religiöst eller politiskt baserade organisationer. Kraven på alla människors lika värde och opartiskhet gäller oinskränkt.

Radiohjälpen samlar inte in varor och skickar inte ut volontärer. Detta är inte effektiva sätt att hjälpa till på. Eventuella varor som behövs köps in i närområdet då det måste vara behovet på plats som avgör vilka varor som ska inköpas, inte ett möjligt utbud. Det behövs heller inte volontär arbetskraft. Biståndsarbetare som reser ut ska vara professionella – arbetskraft för icke-specialiserade uppgifter finns att tillgå lokalt. Volontärer utifrån i en akutfas bidrar till att öka belastningen på det lokala samhällets begränsade resurser. Detta betyder också att Radiohjälpen inte kommer att ge stöd till insatser som syftar till att skicka varor och/eller volontärer från Sverige.

Radiohjälpen undviker att bevilja stöd till större byggnationer och infrastrukturprojekt¹. Långsiktiga åtaganden som syftar till drift och underhåll av t ex skolor, sjukhus, vattenanläggningar och sjukhus blir problematiska om det inte handlar om ett land som faller in under geografiska fokusområden och som har de mest utsatta som målgrupp. En tydlig och hållbar plan för lokalt övertagande samt finansiering av underhåll bortom projektets aktivitetsperiod måste redogöras för i projektansökan. Finnas från början.

Organisationskrav

En organisation som söker stöd från Radiohjälpen måste vara tillräckligt stabil för att kunna överleva på egen hand. Det gör att Radiohjälpen ställer vissa krav på storlek, omsättning, professionalitet och kvalitetssäkring. Det måste finnas en kontinuitet i organisationens arbete som inte är beroende av en enda person eller en enda givare.

För att kunna söka medel måste organisationen ha en tillräckligt stor omsättning för att kunna säkerställa en kontinuitet i sitt arbete. Detta innebär, att sökande organisation måste ha en total omsättning för internationell biståndsverksamhet på minst två miljoner kronor per år. I detta får inte utgifter för missionsverksamhet eller annan icke-biståndsrelaterad verksamhet räknas in. Organisationer med en omsättning på mellan två och tio miljoner kronor per år för internationell biståndsverksamhet kan erhålla maximalt 20% av denna omsättning från Radiohjälpen. Organisationer med en omsättning på över tio miljoner kronor per år kan erhålla maximalt 10% av denna omsättning från Radiohjälpen.

Organisationer som till stor del finansierar verksamhet som bedrivs av andra svenska partners kan inte komma i fråga. En organisation kan bara ha en ingång till finansiering från Radiohjälpen – finansiering via mellanhänder godkänns inte. Skulle sådan komma till Radiohjälpens kännedom efter att beslut fattats kan finansiering återkrävas.

För att kunna söka pengar från Radiohjälpen måste organisationen ha tillräcklig kapacitet för att kunna påvisa vilka resultat den levererar och kunna säkerställa processen.

Man måste därför kunna tydliggöra följande:

- Hur säkerställer organisationen tydliga och mätbara resultat över tid?
- Hur följer organisationen upp resultat?
- Hur säkerställer organisationen kvalitet i sitt arbete?
- På vilket sätt säkerställer organisationen löpande uppföljning och utvärdering? Hur ser närvaron ut på plats?
- Målgruppens deltagande och möjligheter att påverka
- Hur arbetar organisationen för att motverka och följa upp misstankar om korruption?

Kvalitetskriteriet omfattar även att organisationen ska tydliggöra hur den arbetar med följande frågor:

- Genusfrågor
- Mångfaldsfrågor
- Miljöhänsyn
- Konfliktkänslighet
- Korruption

¹ T ex brunnsbörning, dammbyggen, skolbyggen, sjukhusbyggen och andra satsningar på infrastruktur.

Den sökande organisationen måste kunna visa hur den är förankrad i den svenska folkrörelsen och hur den bidrar till att informera allmänheten om biståndsfrågor (i enlighet med Radiohjälpens stadgar och Radiohjälpens kommunikativa uppdrag). Organisationens måste också kunna uppvisa ett tydligt inflytande över de program som finansieras och inte bara vara en vidareförmedlare av medel.

Det måste finnas en rimlig fördelning mellan hur stor del av personalen som arbetar med insamling, kommunikation, opinionsbildning och programverksamheten och organisationen måste kunna påvisa på vilket sätt de är delaktiga i och har ett avgörande inflytande över verksamheten i fält. Organisationens ska ha närvaro i fält – antingen egen närvaro eller genom avtalsreglerad representation från systerorganisationer eller nätverk.

Geografisk fokusering

Radiohjälpen har inte ett specifikt geografiskt fokus. Det är däremot viktigt att verksamhet och urvalet av länder och platser inom länderna där verksamhet bedrivs genomsyras av ett rättighets- eller behovsperspektiv. Radiohjälpen har snarast, i enlighet med Radiohjälpens styrelses beslut 2015, ett fokus på humanitära kontexter. Radiohjälpen skiljer på en humanitär kontext och en humanitär respons.

En humanitär kontext är exempelvis ett land eller kontext där stora humanitära behov föreligger, men där verksamheten kan vara ett långsiktigt utvecklingssamarbete. Utvecklingssamarbetet fokuserar exempelvis på fattigdomsbekämpning, hållbar utveckling och att stärka åtnjutandet av mänskliga rättigheter.

En humanitär respons genomförs av en humanitär organisation som bedriver humanitär verksamhet i enlighet med bland annat de humanitära principerna. Fokus för en humanitär respons är att rädda liv, lindra nöd och bevara mänsklig värdighet.

Detta innebär att organisationer till Radiohjälpen, i största möjliga mån, skall ansöka om projektmedel för verksamhet i humanitära kontexter, men att dessa inte behöver utgöra en humanitär respons.

Precis som i urvalet av målgrupper mer specifikt är det utsattheten som ska stå i fokus. Radiohjälpen ska, som nämnts i stycket ovan, fokusera (om än inte exklusivt) på de allra mest utsatta länderna, t ex länder med återkommande naturkatastrofer, konflikt-och postkonfliktländer eller länder med utdragna katastrofer (protracted crises). Länder med så kallade bortglömda- (forgotten crises) och underfinansierade kriser prioriteras likaså.

Även i länder som inte hör till de allra fattigaste och mest utsatta kan det finnas fickor av fattigdom och utsatthet som gör att stöd kan övervägas. Det kan röra utsatta minoritetsbefolkningar, grupper som på olika sätt diskrimineras eller konfliktområden inom ett annars relativt konfliktfritt land.

Med anledning av ovan använder sig Radiohjälpen inte av listor så som OECD-DACs lista över ODA-länder. Däremot kan dessa och andra kriterier utgöra en viktig del i den sammantagna bedömningen av projekt som ska få stöd.

Radiohjälpen beviljar inte stöd för att starta verksamhet i nya projektländer. Organisationens ska ha erfarenhet av arbete i det berörda landet innan stöd beviljas.

Radiohjälpen beviljar endast i undantagsfall stöd till projekt i Europa och ytterst sällan stöds projekt inom EU. Enligt styrelsebeslut kan projekt till förmån för ytterst utsatta och marginaliserade grupper vara aktuella och prövas från fall till fall. Dessa kriterier kan dock komma att ändras om förutsättningarna ser annorlunda ut.

Tematisk fokusering

Även en ökad humanitär inriktning ska präglas av långsiktighet. Det humanitära landskapet idag präglas av ett större antal pågående humanitära situationer och en ökad förutsägbarhet gällande klimatrelaterade katastrofer. Organisationer som får stöd från Radiohjälpen ska finnas på plats före, under och efter en katastrof.

I den förebyggande/riskreducerande fasen (i linje med delmål 2.1, 2.2 och 2.4 i de nya hållbarhetsmålen om hållbar produktion och nutritionsfrågor samt 13.1 – Stärka resiliens² och adaptiv kapacitet rörande klimatrelaterade faror och naturkatastrofer men även 11.5 – Minska antalet dödsfall och de ekonomiska förlusterna till följd av katastrofer med fokus på fattiga och utsatta människor) ska Radiohjälpen fokusera främst på resiliensfrågor. Detta kan röra nutrition, livsmedelssäkerhet samt övriga frågor som rör riskreducering och minskad utsatthet. I konflikt- och postkonfliktområden kan också insatser för mänskliga rättigheter (16.1 – Kraftigt minska alla former av våld och relaterade dödssiffror men även 10.2 och 10.3 om stärkt egenmakt, lika möjligheter och minskade orättvisor) få stöd. Även vaccinationskampanjer (delmål 3.2, 3.3 och 3.4) kan ingå. Här skall sökande organisation tydligt påvisa länken mellan det humanitära biståndet och det långsiktiga utvecklingssamarbetet i sin ansökan.

I en akutfas är det enbart behovet som styr (samt våra samarbetspartners kapacitet och kompetens). Här kan det handla om WASH, utbildning, trygghet och skydd, hälsa, mat, materiellt stöd mm. Ska inköp av varor göras ska detta i största möjliga mån göras på plats. De geografiska kriterierna faller under akutfasen – det avgörande är det drabbade samhällets egen kapacitet (eller brist på densamma) att hantera den uppkomna situationen. När det gäller katastrofer i relation till väpnad konflikt eller krig är insatser med en tydlig koppling till internationell humanitär rätt i alla faser att välkomna.

I rehabiliteringsfasen är det åter viktigt med resiliens. Återuppbyggnad, inkomstgenererande verksamhet, primärutbildning, hälsoinsatser – alla insatser ska ha ett hållbarhetsperspektiv med särskilt fokus på utsatta grupper som kvinnor, barn och etniska minoriteter. Här skall sökande organisation tydligt påvisa länken mellan det humanitära biståndet och det långsiktiga utvecklingssamarbetet i sin ansökan.

Specifika krav i akutfasen

För insatser i den akuta fasen (humanitära insatser) gäller att sökande organisation ska ha erfarenhet av humanitärt arbete i det berörda landet sedan tidigare och ha pågående verksamhet vid tillfället för ansökningen. Sökande organisation skall även uppfylla de särskilda krav som ställts vid ansökan om partnerskap för att beviljas humanitär finansiering från Radiohjälpen.

² Resiliens är ett systems långsiktiga förmåga att klara av förändring och vidareutvecklas. För ett samhälle rör det förmågan att på ett långsiktigt hållbart sätt hantera politiska oroligheter eller naturhändelser, t ex till följd av klimatförändringar. Resiliens innefattar alltså både systemens förmåga att stå emot stress eller förändring och att återuppbygga viktiga funktioner efteråt. Det som utmärker resiliensbegreppet är dels att det så tydligt fokuserar på samverkan mellan ekologiska och sociala system, dels att det inte förutsätter en linjär, förutsägbar utveckling. Strategier baserade på resiliensbegreppet innebär därför att vi måste förvänta oss överraskningar och stärka systemens förmåga att anpassa sig till framtida förändringar. (Källa: Stockholm Resilience Centre)